

ELAW PRAKTIJKCURSUS

IoT & Datafication & Big Data & De Privacywet

prof mr. Gerrit-Jan Zwenne

Universiteit Leiden

*artefact from
the future*

*artefact from
the future*

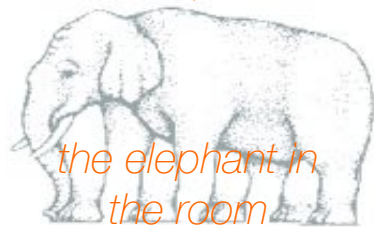

roadmap

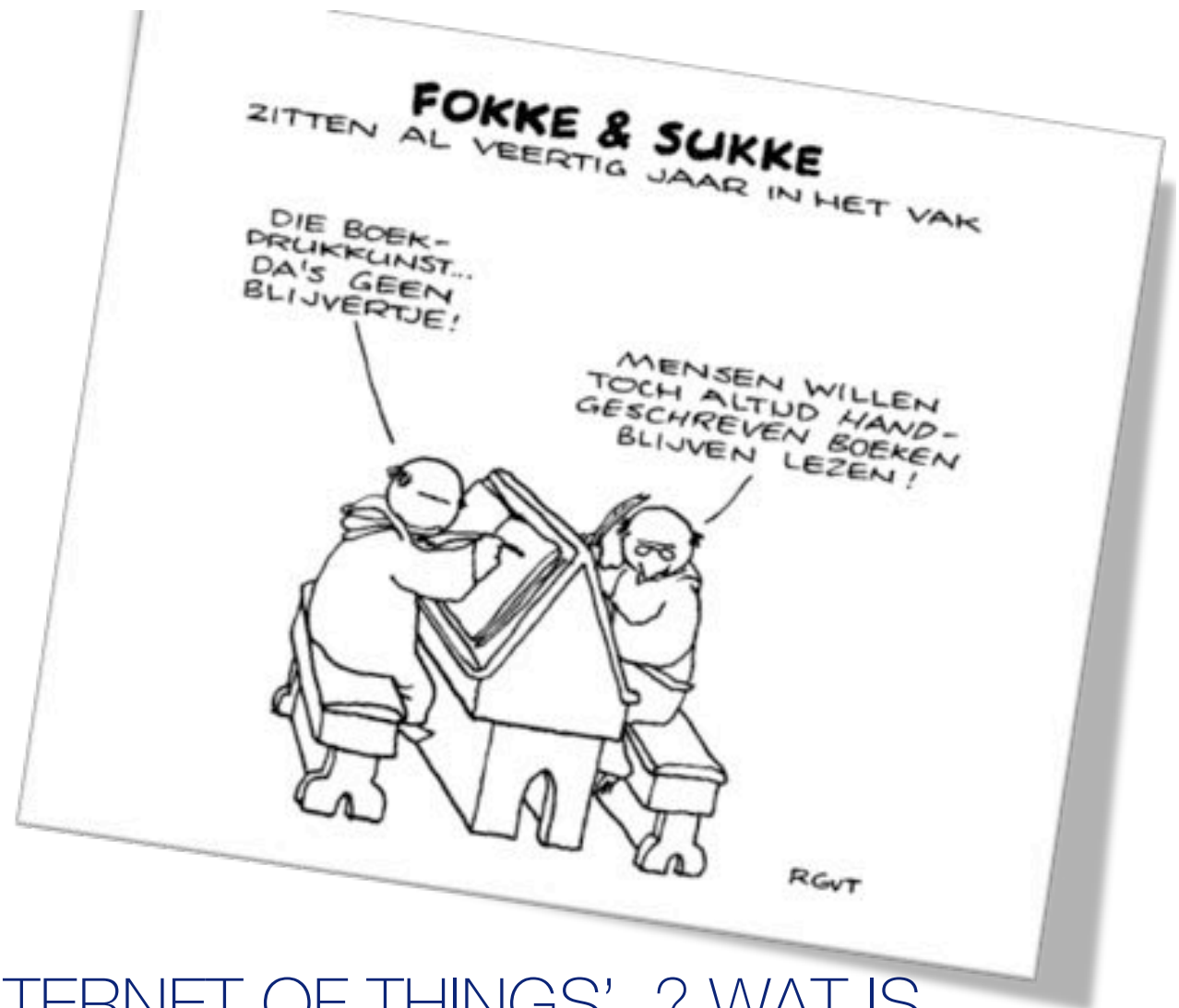
A. WTF is IoT (datafication & big data(anyhow?)

B. De Privacywet verkort: Wbp en straks AVG

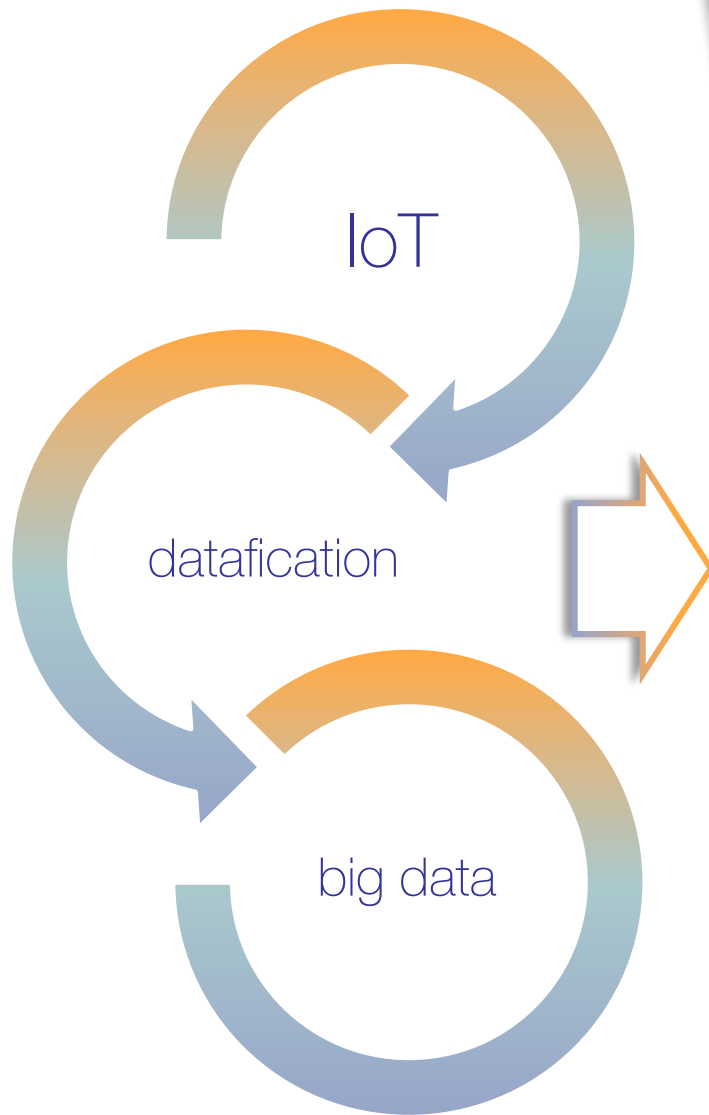
C. Hoe IoT & Datafication & Big Data onze privacywetgever uitdagen

- informeren van datasubjects ('betrokkenen')
- verwerken op basis van voorafgaande ondubbelzinnige toestemming
- welbepaald uitdrukkelijk omschreven verzameldoel
- verdere verwerking niet onverenigbaar met verzameldoel
- regels voor profilering en geautomatiseerde besluitvorming

A. WAT IS 'INTERNET OF THINGS'..? WAT IS DATAFICATION? EN WAT IS BIG DATA?

Jaargang 2000

302

Wet van 6 juli 2000, houdende regels inzake de bescherming van persoonsgegevens (Wet bescherming persoonsgegevens)

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! door te weten: Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodzakelijk is de richtlijn nr. 95/46/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 23 november 1995 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens (PbEG L 281) te implementeren;

Gelet op artikel 10, tweede en derde lid, van de Grondwet; Zo is het, dat Wij, de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

HOOFDSTUK 1. ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1

In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

- a. persoonsgegevens: elk gegeven betreffende een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon;
- b. verwerking van persoonsgegevens: elke handeling of elk geheel van handelingen met betrekking tot persoonsgegevens, waaronder in ieder geval het verzamelen, vastleggen, ordenen, bewaren, bijwerken, wijzigen, opvragen, raadplegen, gebruiken, verstrekken door middel van doorzending, verspreiding of enige andere vorm van terbeschikkingstelling, samenbrengen, met elkaar in verband brengen, alsmede het afschermen, uitwisselen of vernietigen van gegevens;
- c. bestand: elk gestructureerd geheel van persoonsgegevens, ongeacht of dit geheel van gegevens geïdentificeerd is of verspreid is op een functioneel of geografisch bepaalde wijze, dat volgens bepaalde criteria toegankelijk is en betrekking heeft op verschillende personen;
- d. verantwoordelijke: de natuurlijke persoon, rechtspersoon of ieder ander die of het bestuursorgaan dat, alleen of te zamen met anderen, het doel van en de middelen voor de verwerking van persoonsgegevens vaststelt;
- e. bewerker: degene die ten behoeve van de verantwoordelijke

Internet of Things ("IoT")

[J. Judge & J. Powles 25 May 2015]

The internet of things is a vision of **ubiquitous connectivity**, driven by one basic idea: screens are not the only gateway to the ultimate network of networks.

With **sensors, code and infrastructure**, any object – from a car, to a cat, to a barcode - can become networked. But the question we need to ask is: should they be? **And, if so, how?**

[J. Judge & J. Powles 25 May 2015]

It's hard to see what this [i.e IoT] would look like, exactly. But imagining it shouldn't just be delegated to tech companies and opportunists riding the hype cycle.

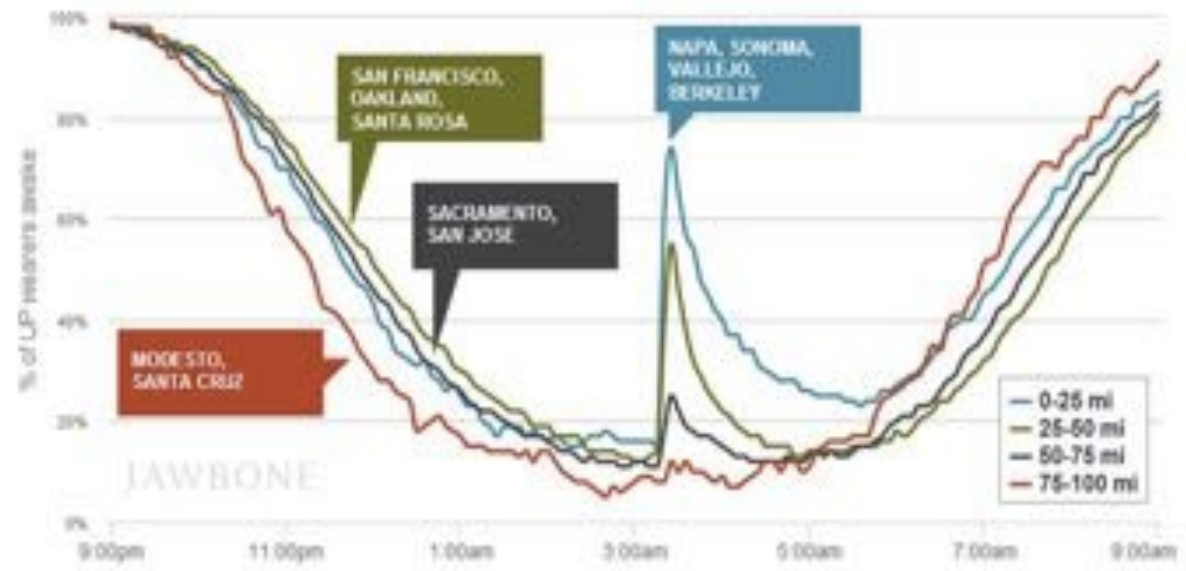
Artists, designers, philosophers, **lawyers**, psychologists and social workers must be just as involved as engineers and internet users in shaping our collective digital future

every **breath** you take
every **move** you make
every **bond** you break
every **step** you take...

datafication [*dey•tuh•fi•key•shuh•n*]

a modern technological trend turning many aspects of our life into **computerized data** and transforming this information into **new forms of value** [Mayer-Schönberger & Cukier 2013]

Big Data
Big Bullshit?
Big Bucks!

Big Data
Big Brother?
Big Business!

Big Data is a generalized, **imprecise term** that refers to the use of large data sets in data-science and **predictive analytics** [Mayer-Schönberger & Cukier 2013]

Big data can be used to identify more general trends and correlations but it can also be processed in order to **directly affect individuals** [WP29 2013]

...a massive phenomenon that has rapidly become an **obsession** with entrepreneurs, scientists, governments and the media [Financial Times 2014]

unprecedented computational power and sophistication make possible **unexpected discoveries**, innovations, and advancements in our quality of life [Whitehouse 2014]

TARGET

ONDERZOEKSMETHODOLOGIE VOOR INFORMATIEGESTUURD FISCAAL TOEZICHT

PROF. DR. T.M. BURGHOET EN PROF. DR. T.M. VAN ECKERT

1 Inleiding

Andere tijden, andere zeden. Waar de overheid van oudsher wettten en regels representatief handhaafde, kent zij nu een benadering die meer past bij de nieuwe tijd. Een moderne toezichtshouder wordt tegenwoordig immers verwacht dat zij dit in de actualiteit werken **kan vanuit een houding van vertrouwen tegenover de** dat geldt niet minder voor de toezichtshouder in het fiscale domein: de belastingdienst. **Veelgip, vertrouwen en transparantie** zijn inmiddels begrippen die in en voor de toezichtshouder een grotere lading hebben gekregen. De traditionele en administratieve handwijzen van achteraf aanpakken controleren en aanslagen opleggen lijkt steeds meer obsolete te worden. Onafhankelijk en onafhankelijk toezicht op de werkwijze van verschuiving naar de voorhand op. De belastingdienst wil nu preventief optreden en (vassen)werken met de partijen die aan zijn toezicht onderworpen zijn. **Niet vooraf de gegevens van de aanslagen worden verzameld, wel met (vertrouwenswaardige) van belastingplichtigen over (fiscale) risicovolle in gesprek gaan.** Daarmee beoogt men niet alleen de schaarse controlecapaciteit doelmatiger te kunnen inzetten, maar ook een versimpelde conflicten werkelijk wils te zijn. Een en ander heeft gestalte gekregen in het nieuwe concept van **horizontaal toezicht**.

Wet Ministeriale wettelijke en ministeriële toezichtinstellingen waaraan de burger vanwege de fiscale verplichtingen van de afgelopen jaren (bijvoorbeeld DSR) een uitgebreide waakhoudfunctie wil toedichten dat die wilslicht hebben of zelfs naar kunnen waarmaken. Van AFM, CBS, CTV, DKA, lokale belastingdiensten en de B-

belastingdienst wordt een gultigegeerd optreden verwacht. De sterke **informatiecapaciteit**, de uitgebreide mogelijkheden en de expertise van de belastingdienst zijn daarvoor essentieel.

De belastingdienst is als grote uitvoeringsorganisatie der meer belang met toezicht op de correcte naleving van fiscale verplichtingen. **De behouding daarvan is niet alleen om de belastingprestaties op het gewenste en/of laagste punt te houden, maar ook om - bijvoorbeeld - concurrentie concurrentie en fraude te voorkomen of op zijn minst te beperken.**

Het concept van horizontaal toezicht laat zich in dat opzicht het best omschrijven als een idee van **mutualiteit**. Dit gaat ervan uit dat toezichtshouders op de **activiteiten van elkaar toezicht moeten kunnen verrichten**. Met andere woorden: waar al toezicht op gegevens betreffende taken en omstandigheden is uitgevoerd door - bijvoorbeeld - een openbaar accountant, die een professionele verklaring heeft afgegeven, heeft de rijksaccountant van de belastingdienst het recht de rijksaccountant niet opnieuw te doordringen. In theorie zou dit allemaal te verdedigen zijn, maar de praktijk laat zich niet zo eenvoudig in model- en formules passen. **De positie van een overheidstoezichthouder is nu essentieel van andere dan die van een private toezichthouder die andere belangen heeft en wellicht ook een andere benadering voorstaat.** Dit neemt niet weg dat het in principe mogelijk is de ene toezichthouder een substantieel deel van zijn toezicht gebied door een andere toezichthouder te laten doen. Men moet erop kunnen vertrouwen dat de ene niet van het toezicht dat de ander heeft verricht, **geen lang leven maar beschoren te zijn.** Sterker nog kan men zich tijd en middelen wettende controleren niet langer voorstellen: de overheid moet immers slanken. Al zo lang bestaat wettelijk de wens om te reorganisatie te verrindelen en administratieve ladingen te dragen. Niet alleen het huidige, maar ook kabinetten hebben meer dan eens werklaad te st-

1. Anders is verband met de Universiteit Rijswijk, Faculteit Economie, Accountancy & Controling. Het tijdschrift van het Lelystad Centre for Law, Faculteit der Rechtsgeleerdheid, van de Universiteit van Amsterdam. Anders zijn verband met de belastingdienst. Zij hebben dit artikel op persoonlijke titel geschreven.

1. Ministerie van Veiligheid en Justitie

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 BA DEN HAAG

Ministerie van Veiligheid en Justitie

Tel: 070 340 7000
Telefax: 070 340 7001
E-mail: www.rijksoverheid.nl
Postadres: Postbus 20018, 2500 BA Den Haag

Deelnummer: 2014/1

Titel:

1. Inleiding
2. Inleiding

Datum: 20 december 2014
Onderwerp: Verkenning kaderwet gegevensuitwisseling

1. Inleiding

Fraude met overheidsvoorzieningen is een groot probleem. De effecten daarvan rekken verder dan alleen de directe financiële schade voor de overheid. Fraude ondermijnt de integriteit van het economisch stelsel, het vertrouwen in de Nederlandse instellingen, het de betrouwbaarheid van voorzieningen aan en kan leiden tot een vermindering van het maatschappelijke draagvlak voor sociale voorzieningen en tot aantasting van het rechtsgeword. Het kabinet wil de aanpak van fraude verscherpen. Dit volgt een brede en integrale benadering. Dit brede en integrale benadering wordt een efficiënte en doeltreffende samenwerking van alle betrokken partijen. Daarvoor is uitwisseling van informatie essentieel. Alleen dan kunnen partijen tot in effectief mogelijk en op elkaar afgestemde interventies komen. Dit heeft tot gevolg dat overheidsorganisaties sinds een aantal jaren in toenemende mate in multidisciplinaire samenwerkingsverbanden opereren om aan alle brede en integrale aanpak gestalte te geven. De verwachting is de samenwerking dat een overzicht als een geïntegreerd geheel ontstaat, maar ook toe. De uitwisselingen op het terrein van ICT tussen partijen binnen de overheid moeten steeds meer ingesloten en tot een snelle, accurate en volledige uitwisseling van informatie te komen en op grond van deze informatie analyses te maken die tot een integraal en effectief optreden leiden. Deze uitwisseling van informatie en verbinding van de samenwerking tussen diverse organisaties bij het voorkomen en bestrijden van fraude heeft ook scherpere zicht gegeven op grenzen en belemmeringen waar uitvoerende organisaties op moeten en het gaat om het uitbreiden van de voor de samenwerking noodzakelijke gegevens. Tegelijkertijd is van belang om te benadrukken dat, als wordt bevestigd of dergelijke belemmeringen kunnen worden weggenomen, rekening moet worden gehouden met bepaalde belangen, zoals het recht op bescherming van persoonsgegevens. Bovendien moet rekening worden gehouden met grenzen die op Europees niveau aan gegevensuitwisseling worden gesteld.

Het kabinet heeft in de brief van 20 december 2013 over de beleidsdoelstellingen aanpak over de fraude aangekondigd in 2014 een verkenning uit te voeren naar een kaderwet voor de gegevensuitwisseling op het terrein van fraudebestrijding. De verkenning zou een antwoord moeten geven op de vraag of het kabinet gemeenschappelijke knooppunten met betrekking tot de gegevensuitwisseling in bestaande wetgeving kan optuigen in plaats van het aanbrengen van afzonderlijke

Systeem Risico Indicatie (SyRI) is een instrument waarmee gegevensbestanden van gemeenten, UWV, SVB, Inspectie SZW en Belastingdienst kunnen worden gekoppeld ten behoeve van de bestrijding van fraude op het terrein van de sociale zekerheid en de inkomensafhankelijke regelingen, de belasting- en premieheffing en de arbeidswetten

sinds 2006 in gebruik onder de aanduiding 'Black Box'..

Gemeenten draaien op voor de zorg die het kabinet-Rutte wegbezuinigt

Probleemgezin kost 40.000 euro

van onze verslaggever
Charlotte Mulman

STRECHT De zorg voor een probleemgezin kost gemiddeld zeker 40 duizend euro per jaar. Dit bedrag is een optelsom van een bijstandverlening plus de kosten van maatschappelijk werk, jeugdzorg, schuldhulpverlening, geestelijke gezondheidszorg, of aanbidders van opvoedingsondersteuning.

De berekening is in opdracht van de gemeente Woerden gemaakt door onderzoeksbureau Stads Advies.

Gemeenten draaien daarom enkele jaren op voor bijna alle kosten voor kwetsbare gezinnen, door de extra taken die er van het Rijk krijgen toebedeeld. Maar ze hebben daar vaak wel minder geld voor dan er nu aan wordt uitgegeven. Daarom willen gemeenten weten hoe deze hulp efficiënter en goedkoper kan. Zo moeten de bezuinigingsplannen van het kabinet Rutte handen en voeten geven.

Naar de kosten van zorg voor kwetsbare gezinnen is zelden onderzoek gedaan. Het gaat om gevallen met problemen op meerdere terreinen tegelijk: schulden, onderwijs, psychische problemen en verslavin-

gen. De gemiddelde kosten zijn waarschijnlijk hoger dan 40 duizend euro, omdat de kosten voor het gemeentelijk apparaat bij de hulpverlening in het Woerdense onderzoek buiten beschouwing zijn gelaten, zegt Albert Vinger van Stads Advies.

Vanaf 2015 betalen en regelen de gemeenten de jeugdzorg, die nu nog onder de provincies valt. Ook voor hulp die nu wordt betaald met landelijk AWGZ-geld, zoals geestelijke gezondheidszorg of zorg voor mensen met een verstandelijke beperking, komt in 2013 op het bordje van de gemeenten, evenals de uitkeringen voor arbeidshandicapten.

In opdracht van minister Schipper van Volksgezondheid werden de kosten ook landelijk onderzocht. Projectleider Peter Capoen noemt het rapport over Woerden een 'voortrekkende studie', maar het gemiddelde bedrag 'ligt nog wel hoger'.

Het werk Capoen op dat in de hulpverlening een taboe rust op het noemen van bedragen. Uit de studie van Woerden blijkt dat besparen mogelijk is. Nog steeds zijn bij kwetsbare gezinnen gemiddeld meer dan tien instanties betrokken, die vaak nauwelijks met elkaar in contact staan. Een totaalplan ontbrekt. Elke instelling heeft zijn ei

gen totaalformulier, die meestal zo ingewikkeld is dat de gezinnen hulp nodig hebben bij het invullen.

Volgens Vinger gaat ongeveer een derde van de kosten op aan dergelijke bureaucratie. Met het aanwijzen van één verantwoordelijke die met het gezin een integraal hulpplan opstelt, kan volgens hem veel bespaard worden gemaakt.

OP PAGINA 4
REKENVOORBEELDEN
KWETSBARE GEZINNEN:
ENKLEN EIST TEGENPRE-
TATE DRIJKEN, ANALYSE
DE NIEUWE GEMEENTE

Can life as a data point save America's at-risk children?

Dina Gusinsky | @DinaGusinsky | Thursday, 14 Jan 2016 | 10:57 AM ET

THE PULSE@1MARKET

Up to \$80 billion is spent annually across the U.S. to confront child abuse and neglect, an ugly underside of American life that afflicts hundreds of thousands of children.

Los Angeles County, with the largest child protective services agency in the country, believes there has to be a better way to protect at-risk youth than the current outdated and costly approach. LA County is piloting the use of predictive analytics technology — informally known as big data — from Cary, North Carolina-based software company SAS, to do a better job of identifying children who may otherwise be left in a vulnerable position.

uithuisplaatsing

In die tijd, de post-Savannah-periode, ontstond de sterke neiging om maar bij de minste twijfel te handelen. Beter een kind te veel uithuisgeplaatst, dan nogmaals een Savannah, hoorde ik een jeugdzorg-directeur zeggen.

De aanleiding voor de uithuisplaatsingen was niet een calamiteit, zelfs geen incident, maar een risicoprofiel: de moeder was getraumatiseerd door een oorlogsverleden in een ander land, en de vader gebruikte trouw medicijnen voor een ggz-diagnose, waardoor de ziekte onder controle was.

Justine Pardoën De
Trisico-regelreflex
31 januari 2015
www.ouders.nl

The main advantage of Big Data is that it can reveal **patterns** between different sources and data sets, enabling **useful insights**

The use of Big Data by the top 100 EU manufacturers could lead to savings worth **€425 billion**, and by 2020, Big Data analytics could boost EU economic growth by an additional **1.9%**, which means a GDP increase of **€206 billion**

[EC The EU Data Protection Reform and Big Data *Factsheet* April 2015]

B. DE PRIVACYWET VERKORT: WBP EN STRAKS AVG

persoonsgegevens

informereren en
toestemming

doelbinding

dataminimalizatie

profilering

etc.

*C. HOE IOT & DATAFICATION & BIG
DATA ONZE PRIVACYWETGEVER UITDAGEN*

THE PROBLEM...
THE CHALLENGE...

correlation \neq causation

in a big-data age most **innovative secondary** uses [of data] haven't been imagined when the data is first collected. How can companies provide **notice** for a purpose that has yet to exist? How can individuals give informed **consent** to an unknown...?

[Mayer-Schönberger & Cukier 2013]

free, specific, informed and unambiguous 'opt-in' consent **would almost always be required**, otherwise further use cannot be considered compatible

[WP29 2013]

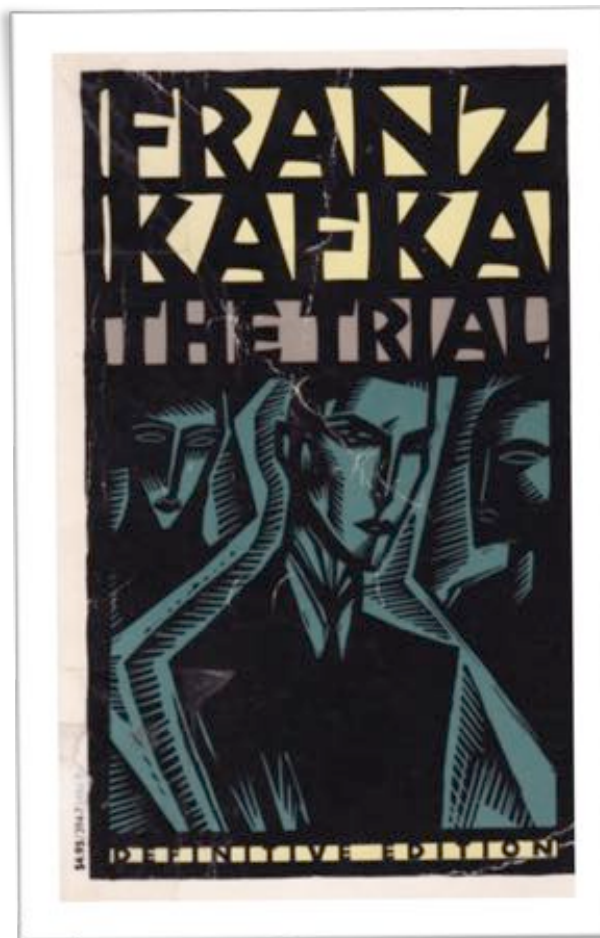
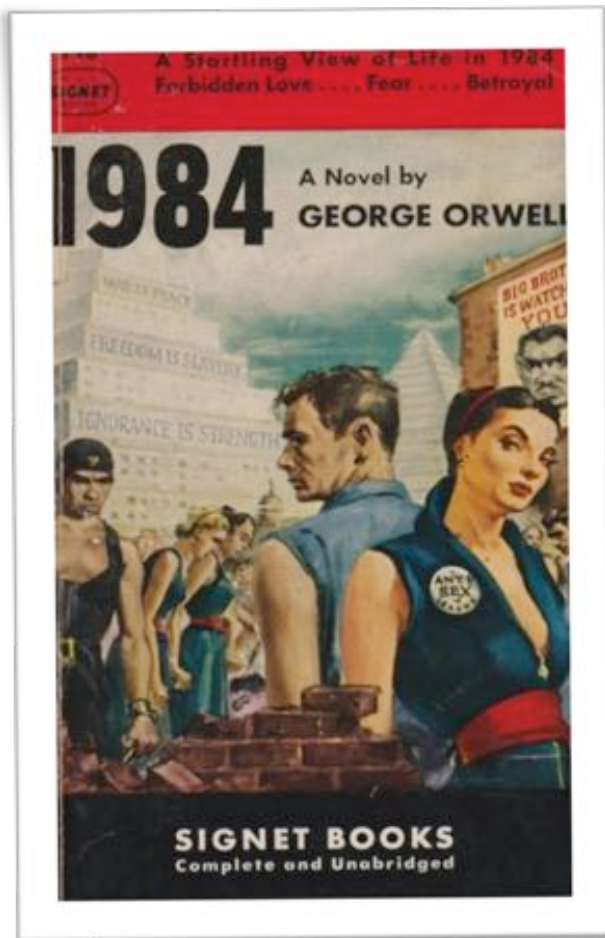
personalization

stigmatization

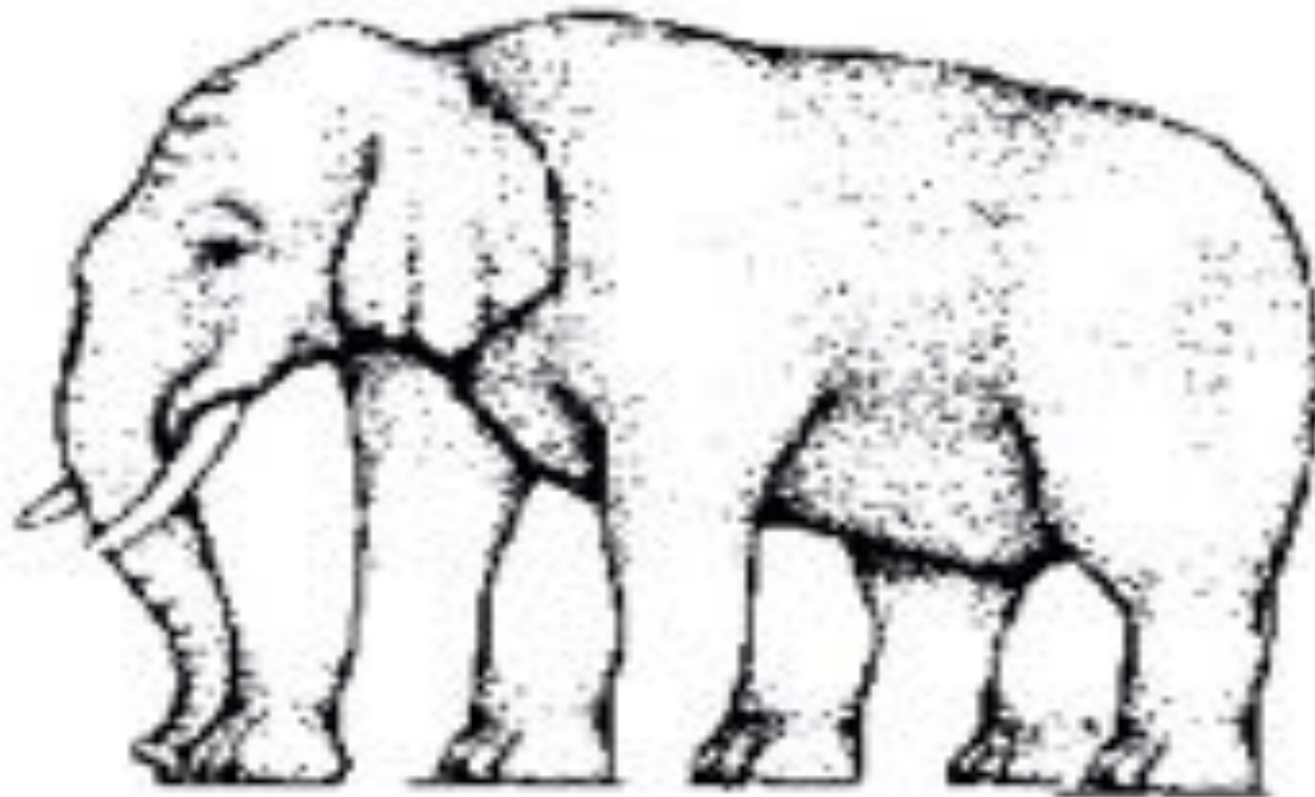
discrimination

presumption of
innocence

etc

an elephant in the room

g.j.zwenne@law.leidenuniv.nl

DANK U WEL!